

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2004 Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2004 N:o 1339—1344

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1339	Valtioneuvoston asetus Kansaneläkelaitoksen tehtävistä toimeenpantaessa neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 eräitä säännöksiä	3805
1340	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta tapaturmavakuutuslain perusteella maksettavissa päivärahoissa	3807
1341	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta työttömyysturvalain perusteella maksettavissa päivärahoissa	3808
1342	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta sairausvakuutusjärjestelmän mukaisissa päivärahoissa ja kuntoutusrahain mukaisissa kuntoutusrahoissa	3809
1343	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sairausvakuutuslain 2 luvun 4 §:n mukaisista perusteista avohoidon ja laitoshoidon määrittelemiseksi	3810
1344	Sisäasiainministeriön asetus Ulkomaalaisviraston maksullisista suoritteista	3817

N:o 1339

Valtioneuvoston asetus

Kansaneläkelaitoksen tehtävistä toimeenpantaessa neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 eräitä säännöksiä

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 15 luvun 16 §:n 1 ja 3 momentin nojalla:

1 §

Kansaneläkelaitos huolehtii sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 22 artiklassa tarkoitetun luvan ja siihen liittyvän todistuksen antamisesta. Jos kysymys on artiklan 1 kohdan c alakohdan tarkoittamasta luvasta mennä toisen jäsenvaltion alueelle saamaan hoitoa, luvan antaa kuitenkin toimivaltainen sairaanhoitopiiri tai sairaalakuntayhtymä.

2 §

Kansaneläkelaitos huolehtii luontoisetuuskustannusten korvaamiseen liittyvistä

tehtävistä, jotka johtuvat 1 §:ssä mainitun asetuksen 36 artiklasta, lukuun ottamatta 22 artiklan 1 kohdan c alakohdan soveltamisesta aiheutuneita kustannuksia, joiden korvaamiseen liittyvistä tehtävistä vastaa toimivaltainen sairaanhoitopiiri tai sairaalakuntayhtymä.

Julkisia terveyspalveluja antavien yksiköiden on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle ne kustannukset, jotka ovat aiheutuneet etuuksiin oikeutetulle henkilölle toisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen puolesta annetuista luontoisetuuksista. Kansaneläkelaitos ilmoittaa Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto ry:lle sen kanssa sopimallaan tavalla niistä kustannuksista, joiden korvaamiseen liittyvistä tehtävistä liitto huolehtii.

3 §

Valtio siirtää Kansaneläkelaitokselle muun jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle suoritettavaa korvausta varten tarvittavat varat eläkelaitoksen vähintään kuukautta ennen maksun erääntymistä antaman selvityksen perusteella. Kansaneläkelaitos tilittää saa-

mansa vastaavan korvauksen suoraan valtiolle.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti

N:o 1340

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus**työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta tapaturmavakuutuslain perusteella maksettavissa päivärahoissa**

Annettu Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta eräissä päivärahoissa 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1241/2004) 2 §:n nojalla:

1 §

Sen estämättä, mitä tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) säädetään, vuodelle 2005 maksettavan päivärahan määrästä vähennetään työntekijämaksuja vastaavana osuutena 5,1 prosenttia, ei kuitenkaan työnantajalle korvausta suoritettaessa.

2 §

Siltä osin kuin päiväraha perustuu yrittäjätyötuloihin ei 1 §:ssä tarkoitettua vähennystä kuitenkaan tehdä.

3 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti

N:o 1341

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta työttömyysturvalain perusteella maksettavissa päivärahoissa

Annettu Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta eräissä päivärahoissa 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1241/2004) 2 §:n nojalla säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä työttömyysturvalaissa (1290/2002) ja työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1332/2002) säädetään, työtulo-osuuden määrästä vähennetään 5,1 prosenttia, jos työttömyyspäivärahan

perusteena oleva työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:ssä tarkoitettu palkka määritellään tammikuun 1 päivän 2005 jälkeen.

2 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti

N:o 1342

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta sairausvakuutusjärjestelmän mukaisissa päivärahoissa ja kuntoutusrahain mukaisissa kuntoutusrahoissa

Annettu Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta eräissä päivärahoissa 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1241/2004) 2 §:n nojalla:

1 §
Sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 3 §:ssä tarkoitetuista verotuksessa todetuista tai 11 luvun 4 §:n mukaisesti selvitetystä työstä virkasuhteesta saaduista työtuloista vähennetään 5,1 prosenttia.

Mitä 1 momentissa säädetään vähennyksen tekemisestä sairausvakuutuslain mukaisen

päivärahan perusteena käytettävistä työtuloista, sovelletaan vastaavasti kuntoutusrahain (611/1991) 14 §:n mukaan määrätyn kuntoutusrahan perusteena käytettäviin työtuloihin.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti

N:o 1343

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus**sairausvakuutuslain 2 luvun 4 §:n mukaisista perusteista avohoidon ja laitoshoidon määrittämiseksi**

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 2 luvun 4 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Asetuksen tarkoitus

Tässä asetuksessa määritetään perusteet, joiden mukaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu on avo- tai laitoshoidon. Lisäksi asetuksessa säädetään perusteista, joiden mukaan laitoshoidon on julkista tai jatkuvaa. Asetuksella säädetään myös neuvottelumenettelystä Kansaneläkelaitoksen ja kunnan välillä sekä tähän liittyvästä lausuntomenettelystä.

2 §

Soveltamisala

Tämän asetuksen mukaiset perusteet avohoidon ja laitoshoidon määrittämiselle koskevat kuntia sekä kuntayhtymiä niiden järjestäessä sosiaali- tai terveyspalveluja tai niiden muuttaessa palveluiden luonnetta.

Lisäksi perusteet koskevat Kansaneläkelaitosta sen ratkaistessa vakuutetun oikeutta niihin sairausvakuutuslain mukaisiin etuuksiin, joissa etuuden myöntäminen tai myöntämättä jättäminen edellyttää rajanvetoa avo- ja laitoshoidon sekä yksityisen ja julkisen laitoshoidon välillä.

3 §

Toiminnan määrittelyn perusteet

Sosiaali- tai terveydenhuollon toiminta on avohoitoa tai laitoshoidon liitteessä määritettyjen perusteiden mukaisesti. Samoin yksi-

tyisen ja julkisen laitoshoidon rajanveto ja laitoshoidon jatkuvuus määräytyvät liitteen mukaisesti.

Tässä asetuksessa tarkoitetaan kunnalla myös kuntayhtymää.

4 §

Kunnan ilmoitusvelvollisuus

Kunnan on ilmoitettava lähimpään Kansaneläkelaitoksen toimistoon jokaisesta uudesta tai toiminnan sisällön osalta muuttuneesta laitoksesta, laitoshoidon ostopalvelusta, ja asumispalveluja järjestävästä avohoidon toimintayksiköstä.

5 §

Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Jos Kansaneläkelaitos pitää etuusasian ratkaisuun vaikuttavaa sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikköä laitoksena tai yksityisen toimintayksikön järjestämää laitoshoidon julkisena, sen on ilmoitettava asiasta toimintayksikköä ylläpitävälle kunnalle tai toimintayksikön sijaintikunnalle.

Edellä 1 momentista poiketen muuta kuin yksityistä toimintayksikköä koskevaa ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos toimintayksikkö on sairaala, terveyskeskuksen vuodeosasto, vanhainkoti, kehitysvammaisten erityishuollon keskuslaitos tai päihdehuollon huoltola.

Jos Kansaneläkelaitos etuuspäätöstä valmisteltaessa katsoo perustelluksi poiketa ratkaisulinjastaan, jonka samassa toimintayksikössä hoitoa saaville vakuutetuille vastaavas-

ta asiasta tehdyt ratkaisut muodostavat, asiasta on ilmoitettava vakuutetun kotikunnalle.

6 §

Neuvotteluvelvollisuus ja -menettely

Jos Kansaneläkelaitoksen toimisto tai kunta katsoo, että 4 tai 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen mukainen toiminta ei ole ilmoituksen mukaista avo- tai julkista laitoshoidoa, on Kansaneläkelaitoksen toimiston tai kunnan tehtävä ilmoituksen tekijälle vaatimus asiaa koskevan neuvottelun järjestämisestä. Vaatimus on tehtävä kahden viikon kuluessa siitä, kun Kansaneläkelaitoksen toiminto tai kunta on vastaanottanut ilmoituksen.

Jos Kansaneläkelaitoksen toimisto tai kunta on esittänyt 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen, Kansaneläkelaitoksen toimiston ja kunnan on neuvoteltava keskenään siitä, onko toimintayksikön järjestämä sosiaali- tai terveyspalvelu julkista laitoshoidoa.

Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömiä tietoja säädetään kansaneläkelain 46 d §:ssä, kansaneläkelaitoksen kuntoutuksesta annetun lain 9 §:n 3 momentissa, sairausvakuutuslain 68 §:n 3 momentissa, perhe-eläkelain 37 §:n 1 momentissa, eläkkeensaajien asumistukilain 14 §:ssä, lapsen hoitotuesta annetun lain 9 §:n 1 momentissa sekä vammaistukilain 8 §:ssä.

7 §

Kuuleminen

Jos edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

neuvottelu koskee yksityisen palveluntuottajan toimintayksikköä, asianomaista palveluntuottajaa on kuultava neuvottelujen yhteydessä.

Jos Kansaneläkelaitos on tehnyt 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, neuvotteluissa on kuultava asianomaista toimintayksikköä.

Toimintayksikön asiakkaille on tarvittaessa varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Jos neuvottelussa on kysymys siitä, pidetäänkö vakuutetulle annettua hoitoa julkisena, vakuutetulle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Kuulemisesta voidaan kuitenkin luopua, jos sitä voidaan pitää ilmeisen tarpeettomana.

8 §

Lausunnon pyytäminen sosiaali- ja terveysministeriöltä

Jos kunta ja Kansaneläkelaitos ovat 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa neuvotteluissa eri mieltä siitä, onko kysymyksessä julkinen laitoshoido, kunnan ja Kansaneläkelaitoksen on yhdessä tai erikseen pyydyttävä asiasta sosiaali- ja terveysministeriön lausunto. Kansaneläkelaitos ratkaisee asian lausunnon saatuaan.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti

LAITOS- JA AVOHOIDON SEKÄ YKSITYISEN JA JULKISEN PALVELUN VÄLINEN RAJANVETO

1. Laitoshoidto

Henkilölle järjestetty hoito on laitoshoidtoa aina kun hoito on järjestetty sairaalan tai terveyskeskuksen vuodeosastolla. Niiden lisäksi laitoshoidtoa on hoito vastaavassa sosiaali-huollon laitoksessa, kuten vanhainkodissa, kehitysvammaisten erityishuollon keskuslaitoksessa ja päihdehuoltolaitoksessa. Sosiaalihuollon laitokselle on tunnusomaista, että siellä annetaan hoitoa, kuntoutusta ja ylläpitoa erityistä huolenpitoa vaativille henkilöille, jotka eivät tarvitse sairaalahoitoa, mutta jotka eivät selviä kotona tai muussa avohoidossa säännöllisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä huolimatta.

Laitoshoidosta on aina kysymys seuraavissa tapauksissa:

1) terveyskeskuksen vastaava lääkäri on tehnyt kansanterveyslain 16 ja 17 §:ssä tarkoitetun päätöksen potilaan ottamisesta terveyskeskuksen sairaansijalle;

2) sairaalan lääkäri on tehnyt erikoissairaanhoitolain 33 §:n 1 momentin perusteella päätöksen sairaanhoidon aloittamisesta ja päätöksen perusteella hoito aloitetaan vuodeosastolla; sekä

3) kysymyksessä on sosiaalihuoltolain 24 §:ssä ja sosiaalihuoltoasetuksen (607/1983) 11 §:ssä tarkoitettu laitoshuolto.

Kohtien 1 ja 2 tarkoittamissa tilanteissa potilas sisään kirjoitetaan sairaalaan hoidon alkaessa ja ulos kirjoitetaan sen päättyessä. Sosiaalihuoltolain mukaisista asiakkaista suoritetaan sisään kirjoitus tai tehdään laitokseen ottamispäätös kunnan sosiaalitoimen johtosäännössä tai muussa päätöksessä edellytetyllä tavalla.

Laitoshoidtoa järjestetään myös esimerkiksi kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) ja päihdehuoltolain (41/1986) perusteella. Näissä laeissa ei ole säännöksiä laitoshoidon sisällöstä tai laitoshoidtoon ottamisesta. Laitoshoidto edellyttää käytännössä kuitenkin yleensä aina sisään kirjoittamista tai laitokseen ottamispäätöstä samoin kuin sosiaalihuoltolain perusteella tapahtuvassa laitoshuollossa.

Edellä kohdissa 1—3 mainituissa tapauksissa laitoshoidossa olevalta voidaan periä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen (912/1992, jäljempänä asiakasmaksuasetus) 12 ja 15 §:ssä säädettyä lyhyt- tai pitkäaikaisen laitoshoidon maksua. Jos toimintayksikössä annettavasta hoidosta peritään asiakasmaksuasetuksen 12 tai 15 §:ssä tarkoitettu maksu, on se osoitus siitä, että kunta on itse katsonut tässä toimintayksikössä järjestetyn hoidon laitoshoidoksi, vaikka asian-omaisen henkilön kohdalla ei olisikaan tehty edellä kohdissa 1—3 tarkoitettua päätöstä.

2. Avohoidto

Muissa kuin edellisessä jaksossa mainituissa toimintayksiköissä järjestetyt palvelut ovat avohoidtoa, ellei ole ilmeisen painavia perusteita pitää toimintaa laitoshoidtona.

Avohoidossa korostuu henkilön omaehtoinen vaikutusmahdollisuus palvelujen ja asumisen järjestämiseksi. Avohoidtoa voidaan järjestää myös vammansa tai sairautensa vuoksi paljon tukea tai hoitoa tarvitsevalle henkilölle, joka ei sairautensa tai vammansa vuoksi pysty itse osallistumaan itseään tai hoitoaan koskevaan päätöksentekoon.

Tunnusomaista avohoidolle on se, että henkilö asuu vuokra-asunnossa, josta on tehty huoneenvuokralain mukainen vuokrasopimus tai, että hän asuu omistusasunnossa. Aravavuok-

ra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 4 §:n 2 momentin mukaan aravahuoneisto voidaan luovuttaa erityistä hoitoa ja huolenpitoa tarvitsevan henkilön asunnoksi ilman vuokrasopimusta. Lisäksi asumisoikeusasunnoissa asuminen perustuu asumisoikeuteen. Avohoidossa olevaksi katsotaan myös sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitettuja asumispalveluja (palvelu- tai tukiasuminen) lain 23 §:ssä määritellyin perustein saava henkilö sekä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 §:n 2 momentin mukaisia asumispalveluja saava henkilö. Asumiseen liittyvät tukipalvelut mahdollistavat henkilölle hoitaa itse henkilökohtaiset asiansa mieleisellään tavalla.

Avohoidossa olevalle henkilölle järjestettävistä säännöllisistä kotona annettavista palveluista ja niihin liittyvistä tukipalveluista on yleensä laadittu palvelu- ja hoitosuunnitelma, jossa on määriteltä annettavat palvelut. Palvelusta perittävä maksu määräytyy palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaan. Kunnallisia kodinhoitoavun ja kotisairaanhoidon palveluja saavilta perittävät maksut määräytyvät asiakasmaksuasetuksen 3 (kotona annettava palvelu), 5 (asumispalvelut), 6 (vaikeavammaisen kuljetuspalvelu) ja 13 §:n (päivä- ja yöhoidon maksu) mukaisesti. Lisäksi kunnan järjestämissä palveluasunnoissa tai muissa asumispalveluissa peritään erikseen vuokra asumisesta.

Avohoidossa oleva henkilö voi saada muitakin kunnallisia palveluja kuin kotipalvelua ja kotisairaanhoidoa. Hän voi käydä esimerkiksi säännöllisesti sairaalassa tai terveyskeskuksessa saamassa sarjahoitoa taikka päivä- tai yöhoidossa.

3. Avo- ja laitoshoidon rajanveto

Sosiaali- ja terveydenhuoltoon on viime vuosien aikana perustettu uusia toimintayksiköitä, joista ei aina pystytä toteamaan välittömästi edellä jaksossa 1 ja 2 mainittujen perusteiden pohjalta, järjestetäänkö niissä avohoitoa vai laitoshoidoa. Tällöin asia ratkaistaan toimintayksikön koko toiminnan ja siellä olevien henkilöiden saaman hoidon ja huolenpidon arvioinnin perusteella. Tästä johtuen samassa toimintayksikössä voidaan antaa sekä avohoitoa että laitoshoidoa.

Yleisenä lähtökohtana voidaan pitää sitä, että toiminta on laitoshoidoa vain silloin kun jaksossa 1 mainitut edellytykset täyttyvät.

Toiminnan katsominen laitoshoidoksi muissa kuin jaksossa 1 mainituissa tilanteissa edellyttää ilmeisen painavia perusteita, joiden perusteella voidaan katsoa, että tarkoituksena on ollut laitoshoidon järjestäminen. Tällaisessa tilanteessa järjestetyn toiminnan pitää kokonaisuutena arvioiden sisällöltään vastata jaksossa 1 mainituissa laitoksissa annettua hoitoa. Arvioitaessa sitä, vastaako toiminta sisällöltään ja järjestelyiltään laitoshoidoa, tulee huomiota kiinnittää kaikkien seuraavien seikkojen muodostamaan kokonaisuuteen:

- a) Toimintayksikön antamien palvelujen laatu ja määrä,
- b) toimintayksikön koko sekä siellä työskentelevän hoitohenkilöstön koulutus, määrä ja työajat,
- c) toimintayksikössä olevien henkilöiden asumisen järjestäminen yhden tai useamman henkilön huoneisiin ja muut tilajärjestelyt, sekä
- d) toimintayksikössä olevien henkilöiden toimintakyky sekä heidän omaehtoinen mahdollisuutensa vaikuttaa asumisen, palvelujen ja henkilökohtaisen toiminnan järjestelyihin.

Se seikka, että henkilölle on vammaispalvelulain 9 §:n 1 momentin perusteella järjestetty henkilökohtainen avustaja, ei tee vammaisen saamasta hoidosta laitoshoidoa.

Avohoidon piiriin kuuluvia asumispalveluyksiköitä voi olla myös kunnan omien sosiaalitoimen laitosten välittömässä yhteydessä. Jotta tällaista yksikköä voitaisiin pitää avopalveluyksikkönä, tulee sen olla toiminnallisesti selvästi erossa toimintayksikön laitososasta. Tällaisissa yksiköissä asuvien kohdalla tulee toteutua avohoidon tunnusmerkkien: asukas maksaa vuokraa ja vastaa elinkustannuksistaan sekä saamistaan palveluista. Lisäksi annettavan hoidon tulee poiketa selvästi laitoshoidossa olevien saamasta hoidosta.

Toiminta ei ole avohoitoa esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa kunnallinen vanhainkoti on ainoastaan uudelleennimetty asumispalveluyksiköksi ilman, että sen toimintaa on käytännössä muutettu. Jotta laitos muuttuisi avohoitoyksiköksi, tulee myös sen toiminnan muuttua.

4. Eräiden palvelumuotojen määrittely

Kunnan järjestäessä palveluja katsotaan niitä saava henkilö aina avohoidossa olevaksi seuraavissa tapauksissa:

a) sosiaalihuoltolain 25 §:n tarkoittamalla tavalla perhehoidossa oleva henkilö, - tähän sisältyy myös perhehoito, joka järjestetään kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain, erikoissairaanhoidolain ja mielenterveyslain mukaisen hoidon antamiseksi

b) sosiaalihuoltolain 27 a ja b §:ssä tarkoitettua omaishoitoa saava henkilö,

c) sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksen järjestämää päivä- tai yöhoitoa saava henkilö kotona ollessaan,

d) lastensuojelulain nojalla järjestettyä hoitoa saava henkilö,

e) jaksottaisessa laitoshoidossa oleva henkilö laitoshoitojaksojen välisenä aikana,

f) kotisairaanhoidossa oleva henkilö, sekä

g) erikoissairaanhoidon järjestämä hoito potilaan kotona. Tällainen hoito on verrattavissa sairaalan poliklinikalla annettavaan hoitoon. Sairaalan henkilökunnan potilaalle antama lääkehoito on sairaalan vastuulla niin toiminnallisesti kuin kustannustenkin osalta samalla tavalla kuin sairaalan poliklinikalla annettavat lääkkeet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 5 §:n 3 kohdassa ja asiakasmaksuasetuksen 22 §:ssä tarkoitettu hengityshalvauspotilas katsotaan jo aiemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti edelleenkin sosiaalivakuutusetuuksia myönnettäessä aina laitoshoidossa olevaksi.

5. Laitoshoidon jatkuvuuden käsite eläkevakuutuksessa

Eläkevakuutuksessa vasta jatkuva laitoshoido vaikuttaa etuuksien maksamiseen. Jos laitoshoido ei ole yhdenjaksoista, se katsotaan jatkuvaksi, kun

- laitoshoitopäiviä on vähintään 90,

- kotonaolajat kestävät yhdenjaksoisesti 15 päivää tai vähemmän, ja

- laitoshoitojaksot ovat keskimäärin pitempiä kuin kotonaolojaksot.

Päiviä laskettaessa hoidon alkamispäivä lasketaan hoitopäiväksi ja päättymispäivä kotonaolopäiväksi, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen mukaan hoitopäivällä tarkoitetaan myös laitoksesta lähtöpäivää. Laitoshoidon jatkuvuus keskeytyy, kun etuudensaaja on kotona yhtäjaksoisesti vähintään 16 päivää.

Pelkkä laitoksen kirjoissa olo ei aiheuta eläke-etuuksien maksamisen keskeyttämistä. Etuudensaajan lähtiessä vähintään 16 päivää kestäväälle lomalle, hoidon katsotaan päättyvän, vaikka hänet pidettäisiinkin edelleen laitoksen kirjoissa ja häneltä perittäisiin hoitomaksu.

Hoitoa ei pidetä jatkuvana eikä etuuksien maksamista keskeytetä, jos:

- jos kysymyksessä on pelkkä päivä- tai yöhoito, taikka

- jos etuudensaaja on toistuvasti yhtä pitkät ajat kotona kuin laitoksessa.

6. Ostopalvelut

Kunnan ostaessa sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992, jäljempänä STVOL) 4 §:n 1 momentin 4 kohdan tai 4 momentin mukaisesti sosiaali- ja/tai terveydenhuollon palveluja yksityiseltä palvelujen tuottajalta, rinnastetaan ostetut palvelut kunnan järjestämiin palveluihin. Asiakasmaksut määräytyvät tällöin asiakasmaksuasetuksen 12

ja 15 §:n perusteella, kun on kysymys laitoshoidon palvelujen ostosta sekä 3, 5,6 ja 13 §:n perusteella, kun on kysymys avohoidon palvelujen ostosta.

Ostopalvelusopimuksen perusteella yksityiseen sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksikköön kunnan STVOL 4 §:n 1 momentin 4 kohdan tai 4 momentin mukaisesti osoittaman henkilön oikeus kansaneläkelaitoksen myöntämiin etuuksiin määräytyy samalla tavoin kuin vastaavassa kunnan omassa toimintayksikössä olevan henkilön oikeus näihin etuuksiin.

Kunnan ja yksityisen palvelujen tuottajan välinen sopimus ostettavista palveluista määrittää tuotettavat palvelut ja kunnan niistä suorittaman korvauksen. Pelkästään kunnan ja palvelujen tuottajan välisen sopimuksen perusteella ei ole mahdollista määrittää sitä, onko kysymyksessä laitoshoidon vai avohoidon. Avohoidon ja laitoshoidon välinen rajanveto määräytyy myös ostopalveluissa samoin kuin edellä jaksossa 1—4 on todettu. Jos jokin toiminta on kunnan itsensä järjestämänä avohoidon, on se avohoidon myös silloin kun palvelu on järjestetty STVOL 4 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisena ostopalveluna. Vastaavasti toiminta, joka kunnan omana toimintana on laitoshoidon, on laitoshoidon myös silloin kun sellainen toiminta järjestetään ostopalveluna.

Jos ostopalvelusopimus tai kunnan antama maksusitoumus koskee sosiaali- ja/tai terveydenhuollon laitoshoidon palveluja ja on vaihtoehtona STVOL 4 §:n 1 momentin 1—3 kohtien mukaisille järjestelyille, on asiakas katsottava etuuslainsäädännön näkökulmasta laitoshoidossa olevaksi. Jos kysymyksessä sen sijaan on sosiaalihuollon avohoidon, jolloin myös maksut määräytyvät asiakasmaksuasetuksen 2 luvun (Avopalvelujen maksut) mukaisesti ja jos toiminta on myös sisällöllisesti edellä jaksossa 2—4 määritellyllä tavalla avohoidon eikä laitoshoidon, henkilö katsotaan myös etuuslainsäädännön näkökulmasta avohoidossa olevaksi.

Yksityiset palvelukodit ja vastaavat toimivat usein asumispalveluja tuottavina yksikköinä. Lisäksi ne toimivat välimuotoisina palveluina laitoshoidon ja avohoidon välillä. Asukkailla on mahdollisuus omatoimiseen asumiseen ja yksityisyyteen sekä valintaan palvelujen käytössä.

Asukkailta voidaan periä asiakasmaksuasetuksen 2 luvun mukaisia maksuja tai maksu, johon sisältyy huoneistomenoja (vuokra) ja ylläpitomaksuja, kuten ruokaan liittyviä kustannuksia.

Tällaisten palvelukotien kohdalla sovelletaan avohoidon ja laitoshoidon rajanvedossa samoja periaatteita kuin edellä jaksossa 1—4 on todettu. Palvelujen järjestäminen ostamalla niitä yksityiseltä toimintayksiköltä ei siten ratkaise sitä, onko kysymyksessä avo- vai laitoshoidon.

7. Yksityisen ja julkisen laitoshoidon rajanveto

Kansaneläkelaitoksen myöntämien sosiaalivakuutusetuksien saamiseen tai määrään vaikuttaa myös se, katsotaanko laitoshoidossa oleva henkilö julkisessa vai yksityisessä laitoshoidossa olevaksi. Jos vakuutettu on hoidettavana kunnallisessa laitoksessa tai edellä jaksossa 6 mainitulla tavalla ostopalvelusopimukseen perustuen yksityisen palveluntuottajan toimintayksikössä, on toiminta aina julkista.

Kunnat tukevat eräissä tapauksissa yksityisiä palveluntuottajia muun muassa avustuksilla tai ovat muutoin mukana yksityisiä palveluja tuottavissa säätiöissä, yhdistyksissä tai yhtiöissä.

Tällaisissa tilanteissa yksityisen palveluntuottajan järjestämä laitoshoidon katsotaan julkiseksi, jos laitoksen toiminnan aiheuttamista kokonaiskäyttökustannuksista katetaan yli puolet kunnan tai valtion rahoituksella. Tätä rahoitusosuutta tarkasteltaessa ei Raha-automaattiyhdistyksen avustuksia pidetä julkisena rahoituksena.

Yksityisessä laitoshoidossa olevaksi henkilö katsotaan silloin kun hän on itse tehnyt sopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa ja hän vastaa itse yli puolesta palvelusta perittävistä maksuista. Jos sen sijaan henkilö on hoidossa yksityisessä laitoksessa ja kunta tosiasiallisesti rahoittaa vähintään puolet hänen hoitomaksustansa, henkilön on katsottava olevan julkisessa laitoshoidossa. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin kun kunta maksaa jatkuvasti toimeentulotukena yli puolet hoitomaksusta.

Mikäli yksityinen laitos myy palvelujaan myös ostopalveluina kunnille, eivät ostopalvelusopimuksesta saadut tulot ole tässä laskelmassa julkista tukea. Esimerkkinä tällaisesta

tilanteesta voidaan todeta yksityinen laitos, jonka hoitopaikoista 75 prosenttia on kunnallisessa käytössä ostopalvelusopimukseen perustuen. Tällöin myös yksityisen laitoksen kokonaiskustannuksista noin 75 prosenttia rahoitetaan kuntien toimesta. Tästä huolimatta muilla kuin ostopalvelupaikoilla olevat henkilöt ovat yksityisessä laitoshoidossa, koska kunnallinen rahoitus ei kohdistu näihin paikkoihin.

Jos yksityinen laitoshoidon antava toimintayksikkö saa jatkuvaa tukea, avustusta tai korvausta valtiolta, kunnalta tai kuntayhtymältä ja laitoshoidossa oleva henkilö saa lisäksi kunnalta jatkuvaa toimeentulotukea hoitomaksuun niin, että yhteismäärä selvästi ylittää puolet henkilöä kohden lasketuista kokonaiskäyttökustannuksista, kysymyksessä saattaa olla STVOL 4 §:n 1 momentin tai 4 momentin mukainen järjestely.

Kunnallisen rahoituksen suuruus voi vaikuttaa ainoastaan sen arvioimiseen onko toiminta yksityistä vai julkista. Rahoitus ei sen sijaan vaikuta lainkaan sen määrittelyyn onko toiminta laitoshoidon vai avohoidon. Tämä avohoidon ja laitoshoidon välinen rajanveto tehdään vain toiminnan sisällön perusteella siten kuin jaksossa 1—4 on todettu.

N:o 1344

Sisäasiainministeriön asetus**Ulkomaalaisviraston maksullisista suoritteista**

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2004

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 21 päivänä helmikuuta 1992 annetun valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 348/1994:

1 §*Muiden viranomaisten kanssa samanlaatuiset suoritteet*

Valtion maksuperustelain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joista Ulkomaalaisvirasto perii liitteenä olevan maksutaulukon mukaisen kiinteän käsittelymaksun, ovat hakemukset, jotka koskevat:

- 1) paikallispoliisilta Ulkomaalaisviraston ratkaistavaksi siirrettyä ensimmäistä oleskelulupaa;
- 2) paikallispoliisilta Ulkomaalaisviraston ratkaistavaksi siirrettyä oleskeluluvan voimassaoloajan jatkamista;
- 3) paikallispoliisilta Ulkomaalaisviraston ratkaistavaksi siirrettyä oleskeluoikeuden rekisteröintiä tai oleskelulupakorttia;
- 4) oleskeluluvan siirtämistä toiseen matkustusasiakirjaan;
- 5) muukalaispassia tai pakolaisen matkustusasiakirjaa;
- 6) muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan voimassaoloajan jatkamista; sekä
- 7) viisumia.

2 §*Alennetut julkisoikeudelliset suoritteet*

Valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa tarkoitettuja maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joista Ulkomaalaisvirasto perii sosiaalisista ja humanitaarisista taikka kansainvälisistä sopimuksista johtuvista syistä liitteenä olevan maksutaulukon mukaisen omakustannusarvoa alemman kiinteän käsit-

telymaksun, ovat hakemukset, jotka koskevat:

- 1) Suomen kansalaisuuden saamista tai siitä vapautumista hakemuksen perusteella;
- 2) kansalaisuuden saamista ilmoituksen perusteella;
- 3) vastausta kansalaisuusaseman määrittämisestä koskevaan tiedusteluun;
- 4) ensimmäistä oleskelulupaa; sekä
- 5) kadotetun tilalle annettavaa uutta muukalaispassia tai pakolaisen matkustusasiakirjaa.

3 §*Maksuttomat julkisoikeudelliset suoritteet*

Maksua oleskelulupaa koskevasta hakemuksesta ei peritä henkilöltä, joka otetaan Suomeen tai jolle myönnetään oleskelulupa kansainvälisen suojelun antamisen perusteella.

Maksua ei myöskään peritä kansainvälistä suojelua saaneen perheenkokoajan ulkomalaislaissa tarkoitettua perheenjäseneltä, joka hakee oleskelulupaa perhesiteen perusteella ja jolle ei ole vielä myönnetty pysyvää oleskelulupaa.

Maksua oleskelulupahakemuksesta ei peritä, jos se koskee mukana hakevaa, vanhempansa matkustusasiakirjaa käyttävää lasta, joka merkitään vanhemman oleskelulupa-

Maksua ei peritä edellä 2 §:n 1—2 kohdissa luetelluista hakemuksista tai ilmoituksista lapselta, joka on mukana vanhemmansa hakemuksessa.

Maksua viisumista tai oleskeluluvasta ei peritä, jos valtioiden kahdenkeskisissä tai muissa kansainvälisissä sopimuksissa on niin sovittu.

4 §

Liiketaloudellisin perustein hinnoitellut suoritteet

Valtion maksuperustelain 7 §:ssä tarkoitettuja suoritteita, joista Ulkomaalaisvirasto perii liiketaloudellisin perustein määrättävät maksut ovat seuraavat suoritteet:

- 1) selvitykset ja tutkimukset;
- 2) henkilöstön käyttö virka-aikana viraston ulkopuolisessa koulutus- suunnittelu- ja muissa asiantuntijatehtävissä lukuun ottamatta tapauksia, jolloin tehtävien hoito tukee viraston maksutonta toimintaa;
- 3) kirjasto- ja tietopalvelut;
- 4) julkaisu- ja kustannuspalvelut;
- 5) ilmoitukset ja tiedotteet viraston julkaisuissa;
- 6) sähköiset tietotuotteet ja palvelut;
- 7) viraston hallinnassa olevien toimitilojen ja laitteiden käyttö sekä virasto- ja toimistopalvelut ulkopuolisille;
- 8) valokopiot ja muut jäljennökset; sekä
- 9) toimeksiantoon perustuva asiakirjojen lähettäminen ja postitus, mikäli nämä eivät sisälly aineistosta perittävään hintaan.

5 §

Maksun periminen ja palauttaminen

Maksu hakemuksen käsittelystä peritään hakemusta jätettäessä etukäteen.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2004

Maksua ei palauteta, jos hakija peruu hakemuksensa sen jälkeen, kun sen käsittelyä koskevat toimenpiteet on aloitettu.

Jos hakemus on jätetty aiheetta viranomaisista johtuvista syistä, maksu palautetaan.

Jos henkilö saa Suomen kansalaisuuden, hakemuksen käsittelyaikana jätetyistä, vireillä olevien kansalaisuuspäätöksen yhteydessä rauetettavien hakemuksien käsittelymaksuista palautetaan puolet.

Maksut palautetaan hakijan ilmoittamalle pankkitilille.

6 §

Ulkomaalaisviraston toimivalta

Ulkomaalaisvirastolla on toimivalta tuottamiensa suoritteiden maksuja ja hinnoittelua koskevissa asioissa lukuun ottamatta liitteenä olevassa maksutaulukossa mainittuja maksuja.

7 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2005.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Ylijohtaja Pentti Visanen

ULKOMAALAISVIRASTON (UVI) MAKSULLISET JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET

Suorite	Maksu	Peruste
---------	-------	---------

MUIDEN VIRANOMAISTEN KANSSA SAMANLAATUISET SUORITTEET

Hakemus, joka koskee

- paikallispoliisilta UVI:n ratkaistavaksi siirrettyä oleskelulupaa	100 €	1 §, 1 mom./1
- paikallispoliisilta UVI:n ratkaistavaksi siirrettyä oleskeluluvan jatkamista	100 €	1 §, 1 mom./2
- paikallispoliisilta UVI:n ratkaistavaksi siirrettyä opiskelijan tai alaikäisen oleskeluluvan jatkamista ...	50 €	1 §, 1 mom./2
- paikallispoliisilta UVI:n ratkaistavaksi siirrettyä oleskeluoikeuden rekisteröintiä tai oleskelulupakorttia	40 €	1 §, 1 mom./3
- oleskeluluvan siirtämistä toiseen matkustusasiakirjaan	16 €	1 §, 1 mom./4
- muukalaispassia ja pakolaisen matkustusasiakirjaa	40 €	1 §, 1 mom./5
- muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan voimassaolon jatkamista	16 €	1 §, 1 mom./6
- viisumia	35 €	1 §, 1 mom./7

ALENNETUT SUORITTEET

Hakemus, joka koskee

- Suomen kansalaisuuden saamista tai siitä vapautumista hakemuksen perusteella	400 €	2 §, 1 mom./1
- Suomen kansalaisuuden saamista ilmoituksen perusteella	240 €	2 §, 1 mom./2
- Suomen kansalaisuuden saamista ilmoituksen perusteella, hakija alaikäinen	100 €	2 §, 1 mom./2
- Suomen kansalaisuuden saamista ilmoituksen perusteella, jos hakija voi osoittaa olleensa sotalapsena Ruotsissa, Tanskassa tai Norjassa toisen maailmansodan johdosta	100 €	2 §, 1 mom./2
- kansalaisuutta koskevaa tiedustelua	34 €	2 §, 1 mom./3
- ensimmäistä oleskelulupaa opiskelua varten	50 €	2 §, 1 mom./4
- ensimmäistä oleskelulupaa, hakija alaikäinen	50 €	2 §, 1 mom./4
- muuta ensimmäistä oleskelulupaa	175 €	2 §, 1 mom./4
- kadotetun tilalle annettavaa uutta muukalaispassia tai pakolaisen matkustusasiakirjaa	77 €	2 §, 1 mom./5

N:o 1344

MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua ulkomaalaisvirastolta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksen ratkaisijan päätökseen on mahdollista hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja saa tiedon oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä (valtion maksuperustelaki 11 b §).

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 1339—1344, 2 arkkia